

M.p., czwartek, 4 maja 1944 r.

Nr 77

W DNIU TRZECIM MAJA Przemówienie P. Prezydenta R.P.

M.p., 3.V. W dniu dzisiejszym Prezydent Rzeczypospolitej wygłosił wieczorem z rozgłosni londyńskiej przemówienie do narodu polskiego. P. Prezydent podkreślił, że konstytucja trzeciomajowa stanowi dowód żywotności narodu polskiego w zakresie reform społecznych w krytycznych momentach dziejów. Dalej Prezydent Raczkiewicz zaznaczył, że aczkolwiek rozum ludzki nie jest w stanie przewidzieć końca żadnej wojny, to niewątpliwie obecną 153-cią rocznicę konstytucji obchodzimy na ostatnim odcinku walk w Europie. Na pięcioletni okres wojny, który mamy poza sobą, możemy patrzeć z uczuciem spokoju i dumy. W tym miejscu P. Prezydent poświęcił dłuższy ustęp swego przemówienia wysiłkowi zbrojnému narodu polskiego od początku wojny, podkreślając w szczególności najbardziej bohaterską walkę Kraju, walkę bez rozgłosu lub sławy. Nie poszliśmy za pokusą żadnej reasekuracji - mówił Prezydent Raczkiewicz - nie poszliśmy za pokusą rekompensaty na wschodzie, chociaż widzieliśmy, że za nieuleganie tym pokusom zapłacimy wielki haracz krwi. Nie szukamy rozgłosu i sławy, ale podkreślić musimy przed światem ciągłość naszej ofiary i wysiłku. Mówiąc o organizacji podziemnej Kraju, P. Prezydent stwierdził, że w momencie wyzwolenia państwo polskie nie będzie musiało być tworzone, lecz musi tylko wyjść z podziemi. W dalszym ciągu swego przemówienia, nawiązując do obecnej sytuacji politycznej, Prezydent Raczkiewicz oświadczył, że nie uchylamy się od żadnych rozmów i pertraktacji, ale dotychczasowe doświadczenia wykazały, że układy dwustronne są niewystarczające, i stanowią one powinny człon ogólnej organizacji stosunków międzynarodowych. W zakończeniu swego przemówienia Prezydent Rzeczypospolitej powiedział, że będą jeszcze niewątpliwie próby podzielenia nas na odłamy. Ale wierzę niezachwianie - zakończył, - że naród polski nie zejdzie z drogi, którą kroczymy od początku wojny - drogi ku prawdziwej wolności.

Uroczyste nabożeństwo w Londynie

Londyn, 3.V. Dzisiaj rano ks. biskup Radonski celebrował uroczystą mszę świętą. Na uroczystym nabożeństwie trzeciomajowym obecny był Prezydent Rzeczypospolitej, Naczelny Wódz, Premier wraz z członkami rządu, oraz Rada Narodowa w komplecie.

Depesza prez. Roosevelta

Londyn, 3.V. W depeszy do Prezydenta Raczkiewicza z okazji rocznicy Konstytucji, prez. Roosevelt stwierdził m.in.: "Staży opór narodu polskiego jest źródłem natchnienia dla wszystkich. Walka, jaką prowadzą zjednoczone narody przyspieszy dzień zwycięstwa i uwolnienia wszystkich wolność miłujących ludów."

Wrażenie w Berlinie

PO POROZUMIENIU ALIANTÓW Z HISZPANIA

Sztokholm, 3.V. Szwedzka prasa podaje, że Ribbentrop, po odbyciu konferencji z ambasadorem hiszpańskim w Berlinie, udał się do kwatery głównej Hitlera. Niemcy organizują podobno u siebie opozycyjną grupę Falangi, wroga generałowi Franco. W najbliższym czasie oczekuje się noty niemieckiej do Hiszpanii.

Berlin, 3.V. Na konferencji dla prasy zagranicznej rzecznik niemieckiego ministerstwa spraw zagranicznych oświadczył dziś, że zamknięcie konsulatu niemieckiego w Tangerze jest mniej sprawą hiszpańsko-niemiecką, a bardziej wewnętrzną sprawą Hiszpanii. Anglia bowiem - jak powiedział - zawsze patrzyła złym okiem na ustanowienie władzy hiszpańskiej w rejonie Tangeru. Rzecznik niemiecki odmówił odpowiedzi na postawione mu pytanie, jaki wpływ na sytuację wojenną Rzeszy będzie miało ograniczenie dostaw z Hiszpanii.

NIEZGODA WŚRÓD KOMUNISTÓW WŁOSKICH

Sztokholm, 3.V. Dzisiejsze dzienniki szwedzkie donoszą, że jeden z przywódców włoskiej partii komunistycznej, Ercoli, udał się do Moskwy. Podróż jego łączy się podobno z zamierzoną reorganizacją partii, w której powstała opozycja przeciwko polityce Moskwy wobec rządu Badoglio. Opozycjoniści mają być z partii usunięci.

KONFERENCJE MISJI TITY W LONDynie

Ankara, 3.V. Członkowie misji Tity, którzy przybyli do Londynu, odbywają rozmowy z przedstawicielami sztabu Aliantów. Ankarze utrzymują, że aczkolwiek głównym tematem rozmów są sprawy związane ze strategią wojenną, to jednak przedstawiciele Tity omówią też w Londynie sprawy polityczne.

Londyn, 3.V. Brygadier MacLean, szef Misji brytyjskiej przy kwaterze głównej

Tity, przybył do Londynu wraz z przedstawicielami jugosłowiańskiej armii wyzwolenia. Na czele misji Tity stoi gen. Velebit.

O ZAŁĘGNANIE KRYZYSU JUGOSŁOWIAŃSKIEGO

Bern, 3.V. Król jugosłowiański Piotr wezwał do Londynu dr Ivana Subacica, b. gubernatora Chorwacji, który w maju ub.r. zerwał stosunki z rządem jugosłowiańskim i wyjechał do St. Zjednoczonych. Korespondent dyplomatyczny Reutera stwierdza, że fakt ten, który nastąpił w momencie, gdy jugosłowiański kryzys polityczny dosięgnął punktu kulminacyjnego, jest jednym z dowodów, iż sytuacja rozwija się szybko. W najbliższym czasie oczekiwana jest deklaracja Churchilla w Izbie Gmin na temat sprawy jugosłowiańskiej.

SZWECJA CHCE ZACHOWAĆ NEUTRALNOŚĆ

Sztokholm, 3.V. Premier szwedzki, Hanson, oświadczył dzisiaj, że naród szwedzki żąda od sfer rządzących prowadzenia takiej polityki, która nadal utrzymała by kraj zdala od okropności wojny. Rząd szwedzki - oświadczył premier - uczyni wszystko, aby Szwecja zachowała swą neutralność.

WOJNA NA TERYTORIUM POLSKI

Berlin, 3.V. Dzisiejszy komunikat niemiecki donosi o nowych natarciach sowieckich na pld.-zachód od Kowla i na zachód od Kołomyi. Berlin utrzymuje, że natarcia te zostały odparte.

Sztokholm, 3.V. Rzecznik niemiecki oświadczył na konferencji prasowej w Berlinie, że na terenie Polski zdołano zbudować umocnienia żelazo-betonowe, nie mniej silne niż linie obronne w zachodniej części Europy.

Sztokholm, 3.V. Korespondenci szwedzcy telegrofuja, że pod Kowlem rozgorzały znowu ciężkie boje.

Moskwa, 3.V. Lotnictwo sowieckie przeprowadziło w nocy z poniedziałku na wtorek ciężki nalot na Lwów. Zniszczono 6 pociągów niemieckich z wojskiermi, amunicją i zaopatrzeniem.

71,000 TON BOMB W KWIECNIU

Londyn, 3.V. Ogłoszono oficjalnie, że kwiecień był rekordowym miesiącem ofensywy lotniczej Aliantów na "twierdzę europejską" Hitlera. W miesiącu tym samoloty brytyjskie i amerykańskie zrzucały na Rzeszę i tereny okupowane 71 tys. ton bomb. Kwiecień był najpomyślniejszym od 10 lat miesiącem dla lotów nocnych, co wykorzystane zostało w pełni przez lotnictwo brytyjskie. Jeżeli chodzi o straty procentowe, poniesione przez lotnictwo sojusznicze, to w jednym tylko z ubiegłych 55 miesięcy wojny były one niższe niż w kwietniu 1944 r. Amerykanie zestrzelili w nalotach dziennych 1280 samolotów niemieckich, na ziemi zaś zniszczyli 450 maszyn. Straty amerykańskie wyniosły 537 bombowców (3%) i 191 my-

śliwców (nieco ponad 1%).

Londyn, 3.V. Nocy dzisiejszej samoloty brytyjskie bombardowały ważny ośrodek niemieckiego przemysłu chemicznego Leverkusen (6 km na północ od Kolonii). Inne eskadry bombardowały obiekty kolejowe we Francji. Dziś w ciągu dnia silne formacje amerykańskie dokonały dwunastego z rzędu nalotu na rejon Pas de Calais.

Algier, 3.V. Ciężkie bombowce amerykańskie z baz śródziemnomorskich bombardowały dziś piątą noc z rzędu Genuę. W toku rozległych operacji w czasie doby ubiegłej bombardowano m.in. Spezię.

NA FRONCIE WSCHODNIM

Berlin, 3.V. Dzisiejszy komunikat niemiecki donosi, że wojska sowieckie rozpoczęły dużymi siłami natarcie na wąskim odcinku frontu nad środkowym Seretan. Natarcie to zostało odparte.

Moskwa, 3.V. Dzisiejszy komunikat sowiecki donosi o lokalnych starciach na północ od Jass. Korespondent Reutera w Moskwie tłumaczy względną ciszę na froncie Sewastopola tym, że dowództwo sowieckie pewnie jest, iż garnizon niemiecki będzie musiał poddać się w krótkim czasie z powodu braku amunicji i żywności.

NIEMCY ZAŁALI TERENY POD ANZIO

Bern, 3.V. Niemcy spowodowali załamanie znacznych terenów na południowym odcinku przyczółka pod Anzio, przerywając tam, zbudowaną na błotach Pontyjskich.

Londyn, 3.V. Na froncie włoskim nie zaszło w ciągu ostatniej doby nic godnego uwagi.

W KILKU SŁÓWACH

- Premier kanadyjski, Mackenzie King, przemawiać ma w najbliższym czasie przed połączonymi Izbnami parlamentu brytyjskiego. B.B.C. czyni specjalne przygotowania, aby mowa ta słyszana była w całym świecie.

- Eden oświadczył w Izbie Gmin, że rząd brytyjski udzielił Chinom pożyczki w wysokości 50 milionów funtów. Suma ta ma być użyta na zakupy w państwach bloku szterlingowego.

- Do obozu koncentracyjnego w Majdanku przywieziono 200 rozbrojonych żołnierzy węgierskich-Żydów, którzy zostali straceni.

Z OSTATNIEJ CHWILI

M.p., 4.V. Premier Mikołajczyk wygłosił z okazji święta narodowego przemówienie do Kraju z rozgłośni londyńskiej.

Moskwa, 4.V. We wtorek lotnictwo sowieckie dokonało silnych nalotów na okolicę Lwowa, Stanisławowa i Sambora.

Londyn, 4.V. W ślad za wstrzymaniem przez Hiszpanię dostaw wolframu dla Niemiec, w Izbie Gmin toczyła się dziś dyskusja w sprawie wstrzymania dostaw dla Rzeszy przez inne kraje. Lord Cranborne oświadczył, że wynik wojny nie budzi już żadnej wątpliwości, ale wstrzymanie dostaw przyspieszyć może jej koniec i oszczędzić miliony istnień ludzkich.